DOI No: <http://dx.doi.org/10.29228/Joh.49290>

Authenticity process is conducted by

Makale Türü: Araştırma makalesi
Geliş Tarihi: 08-02-2021
Kabul Tarihi: 23-03-2021
On-line Yayın: 30-04-2021

Article Type: Research article
Submitted: 08-02-2021
Accepted: 23-03-2021
Published Online: 30-04-2021

Atıf Bilgisi / Reference Information

Aytan, T., Göksel, A. & Günaydın, Y. (2021). 2020 Diller için Avrupa Ortak Çerçeve Metni'nde (CEFR) Dinleme Becerisi: Ölçekler ve Kazanımlar. *Journal of History School*, 51, 1192-1220.

2020 DİLLER İÇİN AVRUPA ORTAK ÇERÇEVE METNİ'NDE (CEFR) DİNLEME BECERİSİ: ÖLÇEKLER VE KAZANIMLAR¹

Talat AYTAN², Ayşegül GÖKSEL³ & Yusuf GÜNAYDIN⁴

Öz

Gelişen teknolojiye koşut olarak insanlar arası iletişim hızlanmıştır. Yeni dünya düzeninde dil öğrenmek adeta bir zorunluluk hâline gelmiştir. Dil öğretiminde standartlaşma ihtiyacının oluşması ve çağdaş yaklaşımların benimsenmesi amacıyla Avrupa Konseyi 2001 yılında Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi'ni (CEFR) yayımlamıştır. Zamanla DİAOÖÇ'ye çeşitli eleştiriler yöneltilmesi ve değişen şartlar nedeniyle Başvuru Metni ilk olarak 2018 yılında çevrimiçi olarak yenilenmiş ardından da 2020 yılında güncellenmiş ve ciltli baskısı yapılmıştır. Günümüzde Türkçenin yabancı dil olarak öğretimine dair talebin arttığı ve dinleme becerisinin eğitim-öğretim faaliyetindeki hususi yeri dikkate alındığında yenilenen Çerçeve Metin'den istifade edilmesinin yeni bakış açıları kazandıracağı düşünülmektedir. Bu çalışmanın amacı 2020 yılında basılı olarak yayımlanan Diller için Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi'nde yer alan dinleme becerisiyle ilgili ölçekleri ve kazanımları incelemektir. Nitel araştırma desenlerinden iç içe geçmiş tek durum deseniyle gerçekleştirilen çalışmada doküman

¹ Makale yazımı yazar etki oranı: 1.yazar: %35, 2. yazar: %35, 3. yazar: %30.

² Doç. Dr., Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Türkçe Eğitimi ABD, talataytan@gmail.com, Orcid: 0000-0001-9778-8970

³ Doktora Öğrencisi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Türkçe Eğitimi ABD, aysegul.goksel@hotmail.com, Orcid: 0000-0003-0635-956X

⁴ Öğr. Gör., Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, yusuf.gunaydin@hotmail.com, Orcid: 0000-0002-0638-5621

analizi tekniğinden yararlanılmıştır. Diller için Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi araştırmanın inceleme nesnesi olarak kabul edilmiştir. Çerçeve Metin’de yer alan dinleme becerisiyle ilgili ölçekler, dil seviyeleri ve kazanımları incelenmiş, mevcut özelliklerin 2001 ve 2020 tarihli Başvuru Metin’lerindeki görünüşleri, benzerlik ve farklılıkları ortaya konulmaya çalışılmıştır. Araştırma bulgularına göre 2020 DİAOÖÇ’de dinleme becerisini geliştirmeye yönelik olarak hazırlanan ölçekler 2001 DİAOÖÇ ile karşılaştırıldığında kazanımın en çok arttığı ölçeğin “canlı bir izleyici kitlesinin üyesi olarak anlama” olduğu, iki çerçeve metnin kazanımları arasındaki benzerliğin en fazla “genel sözlü anlama” bölümünde bulunduğu, bir yenilik olarak A1 öncesi seviye için “genel sözlü anlama, duyuruları ve talimatları anlama, işitsel kitle iletişim araçlarını (veya işaretli) ve kayıtları anlama, TV, film ve video seyretme” ölçeklerinde çeşitli kazanımların tanımlandığı belirlenmiştir. Çalışmanın sonucunda dinleme becerisine yönelik ölçeklerdeki bazı kelimelerin çağın şartlarına duyarlı olarak değiştirildiği, ölçeklere çoğunlukla A1 öncesi seviye için kazanım tanımlandığı, kazanım sayılarının tüm ölçeklerde arttığı ve içerikçe zenginleştirildiği tespit edilmiştir. Yabancılarla Türkçe öğretiminde dinleme becerisini geliştirmek için yapılacak çalışma ve uygulamalarda yenilenen ve geliştirilen yeni çerçeve metinden yararlanılması önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: 2020 Diller için Avrupa Ortak Çerçeve Metni, Dinleme becerisi, Ölçek, Kazanım

Listening Skills in the Common European Framework of Reference for 2020 Languages: Scales and Gains

Abstract

The purpose of this study is to examine the scales and achievements of listening skill in the European Common Recommendations Framework for Languages published in print in 2020. Document analysis technique was used in the study, which was conducted with a single case intertwined pattern among qualitative research designs. The European Common Recommendations Framework for Languages has been accepted as the object of study of the research. Scales, language levels and acquisitions related to listening skill in the Framework Text were examined, and the appearances, similarities and differences of the existing features in the Application Texts dated 2001 and 2020 were tried to be revealed. According to the findings of the research, when the scales prepared for developing listening skills in the 2020 CEFR are compared with the 2001 CEFR, the scale with the highest gain is "understanding as a member of a live audience", and the similarity between the gains of the two framework texts is mostly found in the section "general verbal comprehension". As a novelty, it was determined that various achievements were defined for the pre-A1 level in "general verbal comprehension, understanding announcements and instructions, understanding auditory mass media (or marked) and recordings, watching TV, movies and videos". As a result of the study, it was determined that some words in the scales for listening skill were changed according to the conditions of the age, mostly the outcomes were defined for the pre-A1 level, the number of gains increased in all scales and enriched in content. It is suggested to benefit from the renewed

and developed new framework text in studies and practices to improve listening skills in teaching Turkish to foreigners.

Keywords: 2020 Common European Framework of Reference for Languages, Listening skill, Scale, Gain

GİRİŞ

Günümüzde gelişen dünyanın değişen şartları insanoğlunun yaşamını hiç olmadığı kadar etkilemiştir. Uzakların yakınlaştığı, insanlar arası iletişimin arttığı bu çağda dil eğitime yönelik bakış da değişmiştir. “Yabancı bir dil öğrenmek her şeyden önce yeni bir dünyaya kapılarını açmak, yeni yerler görmek, yeni insanlar ve kültürlerle tanışmak, tanıdık kavramlara ve düşüncelere değişik açılardan bakmak ve benzeri yeni deneyimler edinmek” (Yaylı ve Bayyurt, 2014, s. 1) olarak görüldüğünden ve “eğitim, ticaret, göç, turizm, diğer kültürleri tanımak” (Büyükkız, 2019, s. 615) gibi nedenlerden dolayı birden fazla dil bilmek adeta bir zorunluluk hâline gelmiştir. Böylesi güçlü bir ihtiyacı karşılayabilmek amacıyla zaman içinde küresel etkileşime imkân verebilecek nitelikli ve işlevsel bir dil öğretimi için disiplinler arası bir bakışla çeşitli çalışmalar gerçekleştirilmiştir.

Avrupa kıtası, içinde barındırdığı farklı milletler ve onların konuştuğu dil çeşitliliği ile dikkati çekmektedir. Bu çeşitlilik yabancı dil eğitim-öğretim faaliyetlerine de yansımaktadır. Örneğin; günümüzde AB düzeyinde, ortaokul öğrencilerinin %59,7'si iki yabancı dil öğrenmektedir. Belirtilen bu rakamlar giderek artmakta ve dil öğrenme yaşı da düşmektedir. Aynı zamanda çoğu Avrupa ülkesinde (Norveç, İsveç, Letonya vs.) yeni gelen göçmen öğrenciler için dil desteği sağlanmaktadır. Dolayısıyla, çok dillilik adeta Avrupa'nın DNA'sı sayılmaktadır (Eurdyice, 2017).

Avrupa Birliği üyesi ülkeler arasında sosyal, kültürel, eğitimsel ve ekonomik bütünlüşmeyi kolaylaştırmak amacıyla (CEFR, 2001) geliştirilen dil politikalarının sonucunda Avrupa Konseyi tarafından ilk olarak 2001 yılında yayımlanan “Diller için Avrupa Ortak Çerçeve Metni” küresel çapta kabul görerek farklı dillere çevrilmiş, ülkemizin de dâhil olduğu pek çok dünya ülkesinde yabancı dil eğitiminde “Çerçeve Metin”de yer alan mevcut standartlar ve yaklaşımlar benimsenmiştir.

Diller için Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi, dil öğretimine modern bir soluk getirerek dil öğrenenlerin “bildirimsel olarak başarılı olabilmeleri için hangi bilgi ve yeterliklerini geliştirmeleri gerektiğini kapsamlı olarak” (CEFR, 2001, s.11) açıklamıştır. Çok dillilik, çok kültürlülük, görev odaklı yaklaşım, dil

öğrenenlerin sosyal aktör olarak değerlendirilmesi gibi hususların da dikkate alındığı DİAOÖÇ'de (2001) dil öğretiminin planlanmasından değerlendirilmesine kadar uzanan tüm sürecin düzenlenmesi, dilin etkileşimsel ve işlevsel olarak öğretimi ile farklı eğitim sistemlerinden kaynaklanan sorunların olabildiğince azaltılması amaçlanmıştır.

Dil öğretiminde zamanla yeni yaklaşımların benimsenmesi, eğitim-öğretim ve bilişim teknolojilerindeki gelişmeler, dil eğitimiyle ilgili kurumların tavsiyeleri ve 2001 DİAOÖÇ'nin içeriğinin anlaşılabilirliğine getirilen eleştiriler sonucu ilk olarak 2018 tarihinde İngilizce ve Fransızca çevrimiçi olarak yenilenen Başvuru Metni, güncellenerek 2020 yılında ciltli baskısıyla karşımıza çıkmıştır.

2020 Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi'nin kullanıcı dostu oluşu, Metin'de sosyal hareketliliğin kolaylaştırılması, şeffaflık ve çok dilliliğin benimsenmesi anlayışı (CEFR 2001; 2020) 2001 DİAOÖÇ ile paralel bir çizgide geçmişten bugüne devam eden bir özellik olmuştur. Bu durumun yanı sıra 2020 DİAOÖÇ, “çevrimiçi etkileşim, aracı beceriler, çok dilli/kültürlü yeterlikler” gibi zenginlikleri bünyesinde barındırmaktadır.

	2001 DİAOÖÇ	2020 DİAOÖÇ
Yetkin Kullanıcı	C2	C2
	C1	C1
Bağımsız Kullanıcı	B2	B2
	B1	B1
Temel Kullanıcı	A2	A2
	A1	A1
	-	A1 Öncesi

Şekil 1. Dil Yeterlilik Düzeyleri

2001 DİAOÖÇ'de A1'den C2'ye kadar esnek bir dallandırma benimsenerek toplam altı dil yeterlilik düzeyi belirlenmiştir. Bunlar; “temel, bağımsız ve yetkin kullanıcı” olarak üç gruba ayrılmıştır. Önce 2018'de daha sonra da 2020'de yenilenen DİAOÖÇ'de dil yeterlilik seviyelerine A1öncesi (Pre-A1) de dâhil edilerek toplam yedi dil referans seviyesi öngörülmüş, artı seviyeler eskiye oranla biraz daha genişletilmiştir.

Dinleme Becerisi

Bireyin edindiği ilk doğal anlama becerisi olan dinleme, dil öğrenme sürecinde çok önemli bir işleve sahiptir. Çünkü “dinleme etkinliği, dilin dört işlevinden en çok kullanılanıdır” (Aktaş ve Gündüz 2004, s. 247). Yabancı dil öğretimine dinleme ile başlanır, diğer dil becerileri dinleme üzerine yapılandırılarak geliştirilir. Dinleme; sözcüklerin telaffuzunun kavranabilmesini, maruz kalınan dile dair belirli bir aşinalığın teşekkül etmesini ve son noktada anlama ulaşılarak hedef dilin öğrenilmesini kolaylaştırmaktadır. Bunun ön koşulu bireye seviyesine uygun dinleme materyallerinin sunulmasından geçmektedir (Barın ve Güzel, 2013). Dolayısıyla dinleme eğitiminin aşamalılık ilkesi doğrultusunda adım adım gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Dinleme, bağlamdan ve ön bilgilerden yararlanılarak anlamın inşa edildiği aktif ve bilinçli bir süreçtir (O'Malley ve Chamot, 1990, s. 132). Konferans, panel, tartışma gibi çeşitli konuşma faaliyetleri dinlemeyi gerektirir (Arıcı, 2005). Bünyesinde beden dilinin anlamlandırılmasını barındıran ve üretici dil becerileri için katalizör görevi üstlenen aynı zamanda "yabancı dil öğretiminde dört temel dil becerilerinden en zor gelişeni" (Demirel, 2003, s. 90) olan dinleme becerisinin geliştirilebilmesi için modern dil öğrenme yaklaşımları ışığında nitelikli ve iyi yapılandırılmış bir dinleme becerisi eğitimine ihtiyaç vardır.

Diller için Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi'nde Dinleme Becerisi

2020 DİAOÖÇ'de “anlama becerileri” okuma ve dinleme olmak üzere iki ayrı boyutta ele alınmıştır. Çerçeve Metin'de dinleme becerisi ile ilgili olarak hem söylenenlerin/ses kayıtlarının hem de görsellerin / işaretlerin ve beden dilinin algılanması temel alınmıştır. “Anlama etkinlikleri” ana başlığı, dinleme becerisi bağlamında “sözlü anlama” ve “görsel-işitsel anlama” olmak üzere iki bölüme ayrılmaktadır. Sözlü anlama başlığı altında; genel sözlü anlama, canlı izleyici kitlesinin üyesi olarak anlama, diğer insanlar arasındaki diyalogu anlama, duyuru ve talimatları anlama, işitsel kitle iletişim araçlarını (veya işaretlerini) ve kayıtları anlama olmak üzere toplam beş ölçek; “görsel-işitsel anlama” bölümünde ise TV, film ve videoları seyretme başlıklı bir ölçek bulunmaktadır. Çerçeve Metin'de her bölüme ait ölçekler tanıtarak anahtar kavramları ile ölçeklerin dil seviyelerine uygun kazanımlarına yer verilmiştir. Eskisinden farklı olarak ölçek başlıklarında; “sözlü anlama, diğer insanlar, işaret dili ve video” ibareleri yenilenmenin göstergesi olarak dikkatleri çekmektedir.

2020 DİAOÖÇ'de dinleme becerisi için A1 öncesi için çeşitli tanımlayıcılar belirlenmiştir. Bunun yanı sıra dinleme becerisine yönelik olarak

telekomünikasyon kullanımı ve diğer iletişim faaliyetleriyle ilgili tanımlayıcıların niteliği ve niceliğinin zenginleştirilmesi, işaret dili için de çeşitli anlama faaliyetlerine, kazanımlara yer verilmesi de 2020 DİAOÖÇ'nin dikkat çeken yeniliklerindendir.

Şekil 2. 2020 Diller için Avrupa Öneriler Çerçevesi, Anlama

Diller için Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi bağlamı'nda literatürde yapılan çalışma sayısı son derece sınırlıdır. 2018 ve 2020 Çerçeve Metni ile ilgili olarak Çelik ve Başutku'nun (2020) okuma becerisine, Tanrıkulu ve Şihanlıoğlu'nun (2019) konuşma becerisine, Fişekçioğlu'nun (2019) Türk kültürü tanımlayıcılarına yönelik incelemelerinin bulunduğu çalışmalar yer almaktadır. 2001 DİAOÖÇ'yle ilgili olarak da Erdem vd. nin (2015) okuma metinlerini değerlendirdiği, Sarıbaş'ın (2014) okuma etkinliklerini incelediği ve Coşkun vd. nin (2011) düzey içeriklerindeki ortaklığı ele aldığı araştırmalar karşımıza çıkmaktadır. Ancak 2020 DİAOÖÇ'de dinleme becerisinin incelenmesine dair alanyazında herhangi bir araştırmaya rastlanmamıştır. Mevcut durumun da literatürde önemli bir boşluğa neden olduğu tespit edilmiştir.

Modern dil öğretimi esaslarına duyarlı olarak 2020 yılında geliştirilen Çerçeve Metin, bünyesinde Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesine katkı

sağlayacak çeşitli yenilikler barındırmaktadır. Dolayısıyla 2020 DİAOÖÇ’den yararlanılarak gereken değişikliklerin dil öğretim politikaları, programları, faaliyetleri, materyal tasarımları gibi hususlara yansıtılması gerekmektedir. Bu bakımdan henüz Türkçeye çevirisi yapılmayan 2020 DİAOÖÇ’de dinleme becerisi ile ilgili bölümün incelenmesi ve kazanımların Türkçe karşılıklarına yer verilmesi ve 2001 DİAOÖÇ ile karşılaştırılarak farklılıkların ortaya konulması çalışmayı önemli kılmaktadır.

Bu araştırmanın amacı 2020 tarihinde basılı olarak yayımlanan Diller için Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi’nde yer alan dinleme becerisiyle ilgili ölçeklerin, kazanımların ve anlama stratejilerin incelenmesi ve bu bağlamda 2001 Diller için Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi’yle karşılaştırılarak ortaya çıkan yeniliklerin Türkçenin yabancı dil olarak öğretimine yansıtılmasıdır. Bu amacı gerçekleştirebilmek için aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. 2020 Diller için Avrupa Ortak Öneriler Metni’nde yer alan dinleme ölçekleri ve kazanımları nelerdir?

2. 2020 Diller için Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi’nde yer alan dinleme ölçekleri ve kazanımları ile 2001 Diller için Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi’nde yer alan ölçek ve kazanımlar arasındaki benzerlikler ve farklılıklar nelerdir?

YÖNTEM

Nitel araştırma yöntemlerinden iç içe geçmiş tek durum deseni ile gerçekleşen çalışmada doküman incelemesi tekniğinden faydalanılmıştır. Durum çalışması, bilginin toplanıp organize edilmesi, yorumlaması ve araştırma bulgularına ulaşılması gibi basamakları ihtiva eden sistematik desen türlerinden biri (Merriam, 1988) olup “bir durum hakkında detaylı betimlemeler yapmak ve o durumu var olduğu şekliyle anlamak için kullanılır” (Büyüköztürk vd. 2016, s. 264). Doküman incelemesi ise “araştırılması hedeflenen olgu ve olaylar hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar” (Yıldırım ve Şimşek, 2016, s. 189).

Araştırmanın İnceleme Nesnesi

Bu araştırmanın temel inceleme nesnesi 2020 Diller için Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi (CEFR) olarak belirlenmiştir. Bunun yanı sıra ölçek ve kazanımlardaki benzerlik ve farklılıkların ortaya çıkarılabilmesi için 2001 DİAOÖÇ’den de faydalanılmıştır.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Bu çalışmada verilerin analizinde içerik analizi tekniğinden yararlanılmıştır. “İçerik analizinde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır” (Yıldırım ve Şimşek, 2016, s. 242). Araştırma kapsamında 2020 Diller için Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi’nde bulunan dinleme becerisi ile ilgili ölçekler ve kazanımlar ilk olarak Türkçeye tercüme edilerek incelenmiş, daha sonra mevcut bilgiler 2001 Diller için Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi’nde yer alan ölçek ve kazanımlarla karşılaştırılmıştır.

BULGULAR ve YORUM

Araştırmanın bu kısmında 2020 DİAOÖÇM’de yer alan “anlama etkinlikleri” başlığı altında yer alan dinleme becerisiyle ilgili ölçekler ve kazanımlar Türkçeye tercüme edilmiş, daha sonra dil yeterlilikleri bağlamında incelenerek 2001 DİAOÖÇM’yle karşılaştırılmış, tespit edilen benzerlikler ve farklılıklar (*koyu renkli italik yazıyla işaretlenerek*) ortaya konulmuştur.

Tablo 1

Anlama Etkinlikleri (Dinleme)

Anlama Etkinlikleri			
2001		2020	
İşitsel Algısal	Dinleme Anlama, Genel	12	Genel Sözlü Anlama 16
	Ana Dili Konuşurları Arasında	5	Diğer İnsanlar Arasındaki 14
	Geçen Konuşmaları Dinleme		Konuşmayı Anlama
	Canlı İzleyici Kitlesinin Üyesi	5	Canlı İzleyici Kitlesinin Üyesi 18
	Olarak Dinleme		Olarak Anlama
	Duyuları ve Talimatları	8	Duyuru ve Talimatları Anlama 16
	Dinleme		
Sözlü Anlama	Radyo Yayınları ve Ses	6	İşitsel Kitle İletişim Araçlarını 13
	Kayıtlarını Dinleme		(veya İşaretlerini) ve Kayıtları Anlama
Görsel-İşitsel Algılama			
Televizyon ve Film Seyretme		8	TV, Film ve Video Seyretme 15

Tablo 1’de görüldüğü gibi “anlama etkinlikleri” ana başlığı altında hem 2001 DİAOÖÇ’de “işitsel algısal”, hem de 2020 DİAOÖÇ’de “sözlü anlama” bölümleri içerisinde beşer ölçeğe yer verilmiştir. Öngörülen ölçek sayıları aynı kalmakla birlikte ölçek başlıklarının bir kısmında çağın şartlarına uygun olarak değişiklik meydana gelmiştir. 2001 DİAOÖÇ’de “anadili konuşurları, radyo

yayınlarını (kitle iletişim araçlarını) ve ses kayıtlarını, televizyon yayınlarını ve filmleri anlama” ifadeleri, 2020 DİAOÖÇ’de sırasıyla; “diğer insanlar, işitsel kitle iletişim araçlarını (veya işaretlerini) ve kayıtları anlama ve TV, film ve video seyretme” şeklinde güncellenmiştir. Aynı zamanda 2001 DİAOÖÇ’de ölçek başlıklarında yer alan “dinleme” (listening) kelimesi yerine 2020 DİAOÖÇ’de” anlama” (understanding) sözcüğünün kullanıldığı tespit edilmiştir.

1. Sözlü Anlama

Anlama etkinliklerinin alt başlığında yer alan "sözlü anlama" ifadesi, canlı, yüz yüze iletişimi, uzaktan veya eşdeğeri olan kayıtları anlamayı kapsar. Aynı zamanda görsel-bedensel hareketlerle desteklenen işitsel-sözlü yöntemleri de içerir.

Tablo 2’de görüldüğü gibi 2001 DİAOÖÇ’de “dinleme anlama, genel” başlığı yerine 2020 DİAOÖÇ’de “genel sözlü anlama” başlığı kullanılmıştır. 2001 DİAOÖÇ’deki ölçek başlığında bulunan “dinleme” (listening) yerine 2020 DİAOÖÇ’de “anlama” (understanding) ifadesine yer verildiği tespit edilmiştir. 2020 DİAOÖÇ’de tanımlayıcı sayısında ciddi bir artışın olduğu belirlenmiştir. Bununla birlikte 2001 ve 2020 çerçeve metinlerinin kazanımları arasında benzerliğin en fazla olduğu bölümün de bu ölçek olduğunu söylemek mümkündür.

- ✓ C2 seviyesi için 2001 DİAOÖÇ’de yer alan “ana dilini konuşanların hızı” (native speed) ifadesi 2020 DİAOÖÇ’de değiştirilerek yerine “doğal konuşma hızı” ibaresi (naturel speed) getirilmiş, cümle kuruluşunda “anlamakta zorluk çekmez” (has no difficulty in understanding) yerine de “kolaylıkla anlayabilir” (Can understand with ease) ifadesi kullanılarak eski keskin tavır yumuşatılmıştır.
- ✓ C1 seviyesi için daha önce belirlenen kazanımlar aynen tekrar edilmiş, sadece konuşma sözcüğünü karşılamak için kullanılan “speech” yerine daha kapsayıcı olan “discourse” kelimesine başvurulmuştur.
- ✓ B2 seviyesindeki kazanım sayısı aynı kalmakla birlikte; “konuşma dili” (spoken language) yerine “dil” (language) ifadesi kullanılmış, “gürültü kavramının sesli veya görsel yönü, uzmanlık alanları, somut ve soyut konular, ana fikirleri anlayabilme” sözcükleri kazanımlara eklenmiştir.
- ✓ B1 seviyesindeki kazanımlarda içeriği etkileyebilecek kadar belirgin bir farklılık tespit edilmemiştir.
- ✓ A2 seviyesindeki kazanımlar 2020 DİAOÖÇ’de aynen korunmuştur.

Tablo 2**Genel Sözlü Anlama**

Genel Sözlü Anlama	
C2	Canlı dilin veya medyada kullanılan konuşma dilinin her türüsünü, <i>doğal konuşma hızında</i> konuşulsa da <i>kolaylıkla anlayabilir</i> .
C1	Özellikle konuşma aksanına aşına olunmaması gibi bazı durumlarda ara sıra ayrıntıların gözden geçirilmesi gerekse de kendi uzmanlık alanı dışındaki soyut ve karmaşık konulardaki geniş söylemleri takip edecek kadar anlayabilir. Dil dizgesindeki değişimleri değerlendirerek çok çeşitli deyimse ifadelere ve konuşma diline özgü söyleyişleri anlayabilir. Açıkça yapılandırılmayan, bağlantıların açıkça belirtilmediği ve yalnızca ima edildiği uzun bir konuşmayı bile anlayabilir.
B2	Genellikle kişisel, sosyal, akademik veya mesleki hayatta karşılaşılan alışılmış veya daha az bilinen konularla karşılaşıldığında gerek medyada gerekse karşılıklı konuşmada kullanılan ölçünlü dili veya tanıdık bir aksanı anlayabilir. Yalnızca [<i>işitsel / görsel</i>] arka plandaki aşırı gürültü, uygun olmayan söylem yapıları veya zor deyimler anlamasını etkileyebilir. Kendi uzmanlık alanlarındaki teknik tartışmalar da dâhil olmak üzere, ölçünlü dilde veya tanıdık bir aksanla sunulan somut ve soyut konulardaki içerik ve dil açısından karmaşık olan konuşmaları ana hatlarıyla anlayabilir. Çoğunlukla bilindik konularda ve söylemin yönünün net göstergelerle belirlenmiş olması koşuluyla, uzun konuşmaları ve karmaşık tartışmaları ana hatlarıyla anlayabilir.
B1	İnsanların anlaşılır bir biçimde ve tanıdık bir aksanla konuşmaları koşuluyla hem ana iletileri hem de ayrıntıları belirleyerek gündelik konuşmaları veya işle ilgili bilindik konular hakkındaki basit olgusal bilgileri anlayabilir. Ölçünlü bir dilde açık veya tanıdık bir aksanla konuşulduğunda kısa hikâyeler de dâhil olmak üzere işte, okulda, boş vakitlerde vb. düzenli olarak karşılaşılan bilindik konularla/ meselelerle ilgili konuşmaları ana hatlarıyla anlayabilir.
A2	Anlaşılır bir dille ve yavaş konuşulduğunda somut gereksinimlerini karşılayabilecek derecede konuşulanı anlayabilir. İnsanların net ve yavaş bir biçimde ifade etmeleri koşuluyla, en temel gereksinimleriyle ilgili deyimleri ve söz gruplarını anlayabilir (ör. çok temel kişisel ve ailevi bilgileri, alışveriş, yerel coğrafya, istihdam).
A1	Anlamanın özümseenebilmesi için uzun aralıklar verilerek çok yavaş ve dikkatli konuşulduğunda söyleneni anlayabilir. <i>Yavaş ve net bir şekilde konuşulması koşuluyla, günlük yaşamda karşılaşılan bilindik konulardaki somut bilgileri (ör. mekânlar ve zamanlar) anlayabilir.</i>
A1 Öncesi	<i>Gerekli durumlarda anlaşılabilirliği desteklemek için görseller veya el hareketlerinden yararlanılması ve yavaş ve net bir biçimde ifade edilmesi koşuluyla kısa, çok basit soruları ve sözceleleri anlayabilir.</i> <i>Yavaş ve net bir şekilde konuşulması koşuluyla, bilindik günlük bağlamın içinde her gün karşılaşılan tanıdık kelimeleri / işaretleri anlayabilir.</i> <i>Yavaş ve net bir şekilde konuşulması koşuluyla bilindik günlük bağlamın içinde yer alan sayıları, fiyatları, tarihleri ve haftanın günlerini anlayabilir.</i>

- ✓ A1 seviyesinde 2001 DİAOÖÇ’de bulunmayan bazı tanımlayıcılara 2020 DİAOÖÇ’de yer verildiği görülmektedir. “Günlük yaşamda karşılaşılan somut bilgileri anlama” ibaresi ilk defa 2020 DİAOÖÇ’de A1 seviyesinin tanımlayıcısında kullanılmıştır.
- ✓ A1 öncesi seviye için 2020 DİAOÖÇ’de üç tanımlayıcı kullanılmış, bu kazanımlarda “*görsellerden ve benden dilinden faydalanmanın*” üzerinde durulmuştur.

Tablo 3

Diğer İnsanlar Arasındaki Diyalogu Anlama

C2	<i>Doğal bir hızda gerçekleşen ve çoğunlukla gündelik konuşmalarda kullanılan dilin sosyokültürel etkilerini belirleyebilir.</i>
C1	Soyut, karmaşık, aşına olunmayan konularda bile olsa üçüncü taraflar arasındaki karmaşık etkileşimlerin yer aldığı grup tartışmasını ve münazarasını kolayca takip edebilir. <i>Hedef dilin yetkin kullanıcıları arasındaki canlı bir diyaloga ayak uydurabilir. Biraz çabayla içinde bulunduğu ortamda söylenenlerin çoğunu anlayabilir ancak konuşmalarını dinleyiciye göre uyarlamayan hedef dilin birkaç kullanıcısı ile herhangi bir biçimde etkin bir konuşmaya katılmakta zorlanabilir.</i>
B2	<i>Ölçünlü ve anlaşılır bir dilde ve alışılmış aksanla yürütülen bir tartışmada argümanın veya düşüncenin temel tezlerini ve anti tezlerini belirleyebilir. Gayri resmî uzun bir konuşmadaki (ör. bir hikâye veya anekdot) kronolojik sırayı takip edebilir. Ölçünlü bir dilde veya alışılmış bir aksanla açıkça ifade edilmesi koşuluyla, günlük diyalogların ve tartışmaların çoğunu genellikle anlayabilir.</i>
B1	<i>Ölçünlü dilde veya alışılmış bir aksanla açıkça ifade edilmesi koşuluyla, etrafındaki uzun bir tartışmanın ana noktalarını genellikle takip edebilir. Yavaş ve net bir biçimde konuşulduğunda bulunduğu ortamdaki konuşmaların konusunu genellikle ana hatlarıyla anlayabilir.</i>
A2	<i>Yavaş ve net bir şekilde sürdürülen bir diyalogda insanların hemfikir olup olmadığını anlayabilir. Çok yavaş ve net bir şekilde sürdürülen konuşmadaki kısa, basit diyalogları ana hatlarıyla takip edebilir. Yavaş ve net olması koşuluyla insanların aile, okul, hobiler veya çevreleriyle ilgili konuşmalarındaki bazı ifadeleri anlayabilir.</i>
A1	<i>İnsanların birbirleriyle çok yavaş ve çok anlaşılır bir şekilde iletişim kurması koşuluyla basit bir konuşmadaki kelimeleri / işaretleri ve kısa cümleleri anlayabilir (örneğin, bir mağazadaki bir müşteri ile bir satış elemanı arasındaki konuşma).</i>
A1 Öncesi	Tanımlayıcısı yok.

Tablo 3’te görüldüğü gibi 2001 DİAOÖÇ’de “anadili konuşurları arasında geçen konuşmayı dinleme” başlığı yerine 2020 DİAOÖÇ’de “diğer insanlar arasındaki konuşmaları anlama” başlığının kullanıldığı görülmektedir. Ana dili konuşurları yerine diğer insanlar ifadesinin getirilmesi, metnin anlaşılabilirliğini artıran bir husus olarak değerlendirilebilir.

- ✓ 2001 DİAOÖÇ'de C2 seviyesinde C1'deki kazanım tekrarlanırken 2020 DİAOÖÇ'de C2 seviyesi için yeni bir tanımlayıcı (dil in sosyokültürel etkilerini belirleyebilme) eklenmiştir.
- ✓ C1 seviyesinde 2001 DİAOÖÇ'de yer alan kazanım aynen tekrar edilmiş, ayrıca yeni bir kazanım (konuşma diline has kullanımların, çakışmaların, konudan sapmaların gerçekleştiği bir konuşmada/tartışmada her katılımcının tutumunu belirleyebilme) daha eklenmiştir.
- ✓ B2 seviyesindeki mevcut kazanımlarda yer alan ana dili konuşurları (native speakers) ifadesi yerine hedef dilin yetkin kullanıcıları (proficient users of the target language) ibareleri kullanılmış, aynı zamanda “tez ve antitezleri belirleyebilme, gayri resmî konuşmalarda kronolojik sıralamayı takip etmeyi” içeren yeni bir tanımlayıcı eklenmiştir.
- ✓ B1 seviyesindeki kazanımda geçen standart aksan (standard dialect) ifadesi bilindik/aşına olunan aksan (familiar variety) olarak değiştirilerek tekrarlanmış, ayrıca “günlük diyalog ve tartışmaların takip edilmesi” ile ilgili yeni bir kazanım daha eklenmiştir.
- ✓ A2 seviyesinde var olan kazanım aynen tekrarlanmış, aynı zamanda “insanların hemfikir olup olmadığı hususların belirlenebilmesi, diyalogların / konuşmaların ana hatlarıyla takip edilmesi” ile ilgili iki kazanım daha eklenmiştir.
- ✓ A1 seviyesi için 2001 DİAOÖÇ'de herhangi bir kazanım yer almazken 2020 DİAOÖÇ'de iki tanımlayıcı belirlenmiştir. Bu tanımlayıcıların; “aile, okul, hobiler veya çevreleriyle ilgili konuşmalardaki bazı ifadeleri anlayabilme ile basit bir konuşmadaki kelimeleri / işaretleri ve kısa cümleleri anlayabilme” olduğu tespit edilmiştir.
- ✓ A1 öncesi seviye için 2020 DİAOÖÇ'de herhangi bir kazanım tanımlanmamıştır.

Tablo 4

Canlı İzleyici Kitlesinin Üyesi Olarak Anlama

C2	Konuşma diline özgü sözleri, bölgesel kullanımı veya yabancı terminolojiyi içeren bilimsel bildirileri veya sunumları anlayabilir. <i>Bağlantıların veya sezdirimlerin belirgin olmadığı durumlarda bile uygun çıkarımlar yapabilir.</i> <i>Bir sunumda şakaların veya imaların amacını anlayabilir.</i>
C1	Çoğu konferansı, tartışmayı ve münazarayı kolaylıkla anlayabilir.
B2	Konferanslar, konuşmalar, raporlar gibi önermesel ve dilbilimsel olarak karmaşık diğer akademik / profesyonel sunumları ana hatlarıyla anlayabilir. <i>Ölçünlü bir dilde veya bilindik bir aksanla konuşulması koşuluyla, güncel ilgi alanına giren yeni kendi uzmanlık alanlarıyla ilgili konularda ifade edilen bakış açısını anlayabilir.</i> <i>Epey aşına olunan bir konuda ve konuşmanın açık bir biçimde yapılandırılmış olması koşuluyla, konuşmadaki karmaşık argüman zincirini anlayabilir.</i> <i>Ölçünlü bir dilde veya bilindik bir aksanla konuşulması koşuluyla, bir konferans veya konuşmanın ana fikirleri ve yardımcı fikirlerini ayırt edebilir.</i> <i>İfade edilen bakış açısını tanıyabilir ve bunu var olan olgulardan ayırabilir.</i>
B1	Bilindik bir konuda ve konuşmanın açık ve anlaşılır biçimde yapılandırılmış olması koşuluyla, bir konferansı veya kendi uzmanlık alanındaki bir konuşmayı takip edebilir. <i>Ölçünlü ve anlaşılır bir dilde veya alışılmış bir aksanla konuşulması koşuluyla, bilindik konularda yürütülen standart konferanslardaki ana fikirleri ve destekleyici fikirleri ayırt edebilir.</i> <i>Ölçünlü bir dilde anlaşılır veya tanıdık bir aksanla konuşulması koşuluyla, bilindik konular hakkında basit, kısa konuşmaları ana hatlarıyla anlayabilir.</i> <i>Uzmanlık alanındaki bir konu veya eserle ilgili destekleyici görsellerle (örneğin slaytlar, broşürler) verilen açıklamaları anlayarak basit bir konferans sunumunu veya gösteriyi takip edebilir.</i> <i>Konuşmanın anlaşılır ve nispeten yavaş olması koşuluyla, basit bir monologda (örneğin rehberli bir tur) söylenenlerin ana noktalarını anlayabilir.</i>
A2	Mesajın basit bir dille yavaş ve anlaşılır bir şekilde ifade edildiği ve görsel desteğin (ör. slaytlar, broşürler) olduğu bilindik veya öngörülebilir bir konuda bir gösterinin veya sunumun genel hatlarını takip edebilir. <i>Slaytlar, somut örnekler veya diyagramların kullanılması, tekrarlarla yavaş ve anlaşılır bir şekilde konuşulması ve konunun bilindik olması koşuluyla çok basit, iyi yapılandırılmış bir sunumu veya gösteriyi anlayabilir.</i> <i>Rehberli bir tur gibi öngörülebilir bir durumda verilen basit bilgilerin ana hatlarını anlayabilir (örneğin, "Başkan'ın yaşadığı yer burasıdır").</i>
A1	Konuşmanın çok yavaş ve anlaşılır olması ve uzun aralıklar verilmesi koşuluyla, rehberli tur gibi öngörülebilir bir durumda açıklanan çok basit bilgileri ana hatlarıyla anlayabilir.
A1 Öncesi	Tanımlayıcısı yok.

Tablo 4'te görüldüğü gibi "canlı izleyici kitesinin üyesi olarak anlama" başlığında 2001 DİAOÖÇ'de var olan dinleme (listening) sözcüğü yerine 2020 DİAOÖÇ'de anlama (understanding) ifadesinin kullanıldığı belirlenmiştir. Aynı

zamanda 2020 DİAOÖÇ'de seviyelerin çeşitli tanımlayıcılarla zenginleştirildiği tespit edilmiştir.

- ✓ C2 seviyesi için 2001 DİAOÖÇ'de tek kazanım yer alırken 2020 DİAOÖÇ'de fazladan iki kazanım daha eklenmiştir. Bunlar; “bağlantıların veya sezdirimlerin belirgin olmadığı durumlarda bile uygun çıkarımlar yapabilme ve bir sunumda şakaların veya imaların amacını anlayabilme” gibi C2 seviyesine uygun olarak oluşturulan üst düzey anlama becerisine işaret eden kazanımlardır.
- ✓ C1 seviyesi için öngörülen tanımlayıcılar, 2020 DİAOÖÇ'de aynen korunmuştur.
- ✓ B2 seviyesi için 2001 DİAOÖÇ'de bir kazanım yer alırken 2020 DİAOÖÇ'de beş kazanım bulunmaktadır. 2001 DİAOÖÇ'deki kazanım, 2020 DİAOÖÇ'de aynen tekrarlanmakla birlikte mevcut dil seviyesine “bakış açısını anlama, konuşmanın ana fikirleri ve yardımcı fikirlerini ayırt edebilme, karmaşık düşünce dizisini anlama” gibi özelliklerin bulunduğu dört yeni tanımlayıcı daha eklenmiştir.
- ✓ B1 seviyesi için 2001 DİAOÖÇ'nde iki kazanım bulunurken 2020 DİAOÖÇ'de beş kazanımın olduğu tespit edilmiştir. Mevcut seviyedeki iki kazanımda “standart konuşma” (standard speech) yerine “ölçünlü dil ve aşına olunan aksan” (standard language or a familiar variety) ifadesine başvurulmuştur. Ayrıca mevcut dil seviyesi için üç yeni kazanım daha tanımlanmıştır. Bunlar; “konuşmaları özetleyebilme, görsel destekle sunulan konuşmaları anlayabilme, basit bir monologda söylenenlerin ana hatlarını anlama” gibi özellikleri kapsamaktadır.
- ✓ A2 seviyesi için 2001 DİAOÖÇ'de herhangi bir tanımlayıcı belirlenmemişken 2020 DİAOÖÇ'de üç yeni kazanıma yer verilmiştir. Mevcut kazanımlarda “görsel desteklerin, slaytların, somut örneklerin veya diyagramların kullanılması, tekrarlarla yavaş ve anlaşılır bir şekilde konuşulması ve konunun bilindik olması koşuluyla çok basit, iyi yapılandırılmış bir sunumu anlama” gibi hususlar üzerinde durulmuştur.
- ✓ A1 seviyesi için 2001 DİAOÖÇ'de bir tanımlayıcıya rastlanmazken 2020 DİAOÖÇ'de bir kazanım bulunmaktadır. Mevcut kazanımda, “konuşmanın çok yavaş ve anlaşılır olması ve uzun aralıklar verilmesi koşuluyla, rehberli tur gibi öngörülebilir bir durumda açıklanan çok basit bilgileri ana hatlarıyla anlayabilme” amacı güdülmüştür.
- ✓ A1 öncesi için 2020 DİAOÖÇ'de herhangi bir kazanım öngörülmemiştir.

Tablo 5

Duyuru ve Talimatları Anlama

C2	Tanımlayıcısı yok; bkz C1.
C1	Ses kalitesi kötü de olsa; [işitsel ve / veya görsel olarak] kamu duyurularından belli başlı bilgileri seçerek alabilir. (ör. bir istasyonda, stadyumda veya eski bir kayıta.) Bilinen ürün ve hizmetlerle ilgili kullanım talimatları ve şartnameler gibi karmaşık teknik bilgileri anlayabilir.
B2	Normal konuşma hızıyla ölçünlü bir dil veya aşına olunan bir aksanla sunulan somut ve soyut konulardaki duyuru ve bildirileri anlayabilir. Ayrıntılı talimatları başarılı bir şekilde takip edebilecek kadar iyi anlayabilir.
B1	Her gün kullanılan araç gereçlere ait kullanım talimatları gibi basit teknik bilgileri anlayabilir. Ayrıntılı yönergeleri/yol tariflerini anlayabilir. <i>Açıkça ifade edilmesi ve gürültünün minimum düzeyde olması koşuluyla havaalanlarında, istasyonlarda, uçaklarda, otobüslerde ve trenlerde yapılan kamuya açık anonsları [işitsel / görsel] anlayabilir.</i>
A2	<i>Yavaş ve anlaşılır bir şekilde konuşulması koşuluyla, spor, yemek pişirme vb. günlük aktiviteler için bir dizi talimatı anlayabilir ve uygulayabilir. Konuşmanın yavaş ve anlaşılır olması koşuluyla, basit duyuruları (örneğin bir sinema programını veya spor etkinliğini, bir trenin geciktiğini) anlayabilir. Kısa, anlaşılır ve basit bildirilerin ve duyuruların en önemli noktalarını kavrayabilir. X'ten Y'ye yürüyerek veya toplu taşıma ile nasıl gidileceğine dair basit talimatları anlayabilir. Saatler, tarihler ve sayılar vb. ile (rutin görevler ve yapılacak ödevler) ilgili temel talimatları anlayabilir.</i>
A1	Kendisine dikkatle ve yavaş bir biçimde verilen talimatları anlayabilir ve kısa, basit yönergeleri takip edebilir. <i>Nesnenin yakın çevrede olması koşuluyla, birisi ona bir şeyin nerede olduğunu yavaş ve anlaşılır bir şekilde söylediğinde anlayabilir. Hoparlörle yapılan bir duyuruda yavaş ve anlaşılır bir şekilde söylenen rakamları, fiyatları ve saatleri anlayabilir. (ör. bir tren istasyonunda veya bir dükkânda)</i>
A1	<i>Yavaşça yüz yüze, resimler veya el hareketleriyle desteklenerek konuşulması ve gerekirse tekrarlanması koşuluyla, "Dur", "Kapıyı kapat" gibi kısa, basit talimatları anlayabilir.</i>

Tablo 5'te görüldüğü gibi 2001 DİAOÖÇ'de "duyuruları ve talimatları dinleme" başlığında var olan "dinleme" (listening) sözcüğü yerine 2020 DİAOÖÇ'de "anlama" (understanding) kelimesinin kullanılması tercih edilmiştir. Bunun yanı sıra 2001 DİAOÖÇ'de yer alan mevcut ölçekte 7 kazanım (C2'de bulunan C1'deki gibi ifadesi hariç) olmasına karşın 2020 DİAOÖÇ'de 15 kazanım (C2'de bulunan C1'deki gibi ifadesi hariç) öngörülmüştür. Özellikle B2, B1ve A1 seviyelerinde ciddi bir kazanım artışı dikkati çekmektedir. Ayrıca ölçekte A1 öncesi için de bir tanımlayıcı kullanılmıştır. Bu bakımdan mevcut ölçeğin zenginleştirilerek geliştirildiğini söylemek mümkündür.

- ✓ C2 seviyesi için iki çerçeve metinde (2001-2020) de ayrı bir kazanım öngörülmemiş, C1 seviyesi için hazırlanan tanımlayıcılar tekrarlanmıştır.
- ✓ C1 seviyesi için 2001 DİAOÖÇ’de iki kazanım belirlenmiştir. Aynı kazanımlar 2020 DİAOÖÇ’de tekrarlanmış, mevcut dil seviyesine herhangi bir kazanım ekleme ihtiyacı duyulmamıştır. Ancak kazanımlarda yer alan kamu duyurularına “görsel unsurlar” dâhil edilmiş, ayrıca örneklere “eski kayıtlar” da eklenmiştir.
- ✓ B2 seviyesi için 2001 DİAOÖÇ’de yer alan bir kazanım, 2020 DİAOÖÇ’de tekrarlanırken mevcut tanımlayıcıya standart dil (standard language) ibaresi eklenmiş, aksan (dialect) kelimesi yerine de eş anlamlı bir ifadeye başvurulmuştur. 2020 DİAOÖÇ’de mevcut dil seviyesi için yeni bir kazanım daha tanımlanmıştır. Bu kazanımda “ayrıntılı talimatları takip edebilme” üzerinde durulmuştur.
- ✓ B1 seviyesi için 2001 DİAOÖÇ’de yer alan iki kazanım, 2020 DİAOÖÇ’de aynen korunmuş, mevcut kazanımlara bir kazanım daha eklenmiştir. Bu kazanımla “havaalanlarında, istasyonlarda, uçaklarda, otobüslerde ve trenlerde yapılan kamuya açık anonsları [işitsel / görsel] anlayabilme” amaçlanmıştır.
- ✓ A2 seviyesi için 2001 DİAOÖÇ’de iki kazanım öngörülmüşken 2020 DİAOÖÇ’de mevcut kazanımlar tekrarlanmış, ayrıca üç yeni tanımlayıcı daha eklenmiştir. Yeni kazanımlarda “günlük aktivitelerle ilgili talimatların, basit duyuruların, saatler/sayılar ve tarihlerle ilgili temel talimatların anlaşılması” hedeflenmiştir.
- ✓ A1 seviyesi için 2001 DİAOÖÇ’de yer alan tek kazanım, 2020 DİAOÖÇ’de aynen korunmuş, aynı zamanda mevcut kazanımlara iki kazanım daha eklenmiştir. Yeni tanımlayıcılarda “yakındaki bir nesnenin nerede olduğunun ve hoparlörden yapılan duyurulardaki basit ifadelerin (saat, fiyat vb.) anlaşılması” üzerinde durulmuştur.
- ✓ A1öncesi seviye için 2020 DİAOÖÇ’de “beden dilinin ve görsellerin yardımıyla oluşturulan basit talimatın anlaşılmasının” hedeflendiği bir kazanım tanımlanmıştır.

Tablo 6

İşitsel Kitle İletişim Araçlarını (veya işaretli) ve Kayıtları Anlama

C2	Tanımlayıcısı yok; bkz C1
C1	Ölçünlü dil kullanılmasa da geniş kapsamlı ses kayıtlarını ve yayımlanmış materyalleri anlayabilir; ince ayrıntıları, örtük fikirleri veya konuşanlar arasındaki ilişkileri fark edebilir.
B2	Genelde sosyal, mesleki veya akademik hayatta karşılaşılan dilin standart formuyla hazırlanan ses kayıtlarını anlayabilir ve bilgi içeriğinin yanı sıra konuşucuların bakış açılarını ve tutumlarını da kavrayabilir. Ölçünlü dilin kullanıldığı belgeselleri ve diğer ses kayıtlarını veya yayınlanan materyallerin çoğunu anlayabilir ve konuşucunun tutumunu ve ruh hâlini kavrayabilir.
B1	Anlaşılır ve ölçünlü bir dil kullanıldığında kişisel ilgi alanına ilişkin konuları içeren ses kayıtlarının veya yayımlanan materyallerin çoğunun bilgi içeriğini anlayabilir.
B1	Oldukça yavaş ve anlaşılır bir dille konuşulduğunda alışılagelmiş konularla ilgili haber bültenlerini ve basit ses kayıtlarını ana noktalarıyla anlayabilir. <i>Konuşmanın yavaş ve anlaşılır olması koşuluyla hikâyelerdeki ve diğer anlatılardaki ana noktaları ve önemli ayrıntıları (örneğin bir tatilin betimlenmesi) anlayabilir.</i>
A2	<i>İlgilendiği ürün ve hizmetlerle ilgili kısa reklamlarda yer alan en önemli bilgileri (ör. CD'ler, video oyunları, seyahat) anlayabilir.</i> <i>Yavaş ve anlaşılır bir biçimde konuşulması koşuluyla insanların boş zamanlarında ne yaptıklarını, özellikle neleri yapmaktan hoşlandıkları / hoşlanmadıkları ile ilgili bir röportajı anlayabilir.</i> Yavaş ve anlaşılır bir şekilde seslendirilmiş olan olası günlük meselelerle ilgili kısa ses kayıtlarını anlayabilir ve önemli bilgileri ayırt edebilir. <i>İnsanların anlaşılır konuşması şartıyla kısa yayınlardan (örneğin, hava durumu tahmini, konser duyuruları, müsabaka sonuçları) önemli bilgileri çıkarabilir.</i> <i>Yavaş ve anlaşılır bir şekilde anlatılması koşuluyla bir hikâyenin önemli noktalarını kavrayabilir ve hikâyenin olay örgüsünü takip edebilir.</i>
A1	Çok yavaş ve anlaşılır bir şekilde seslendirilmesi koşuluyla, bilindik günlük konulardaki kısa kayıtlarda bulunan somut bilgileri (örneğin yerler ve zamanlar) anlayabilir.
A1	<i>Çok yavaş ve anlaşılır bir şekilde seslendirilmesi koşuluyla basit, kısa kayıtlarda bulunan zaten bildikleri kelimeleri / işaretleri, isimleri ve sayıları anlayabilir.</i>
Öncesi	

Tablo 6'da görüldüğü gibi 2001 DİAOÖÇ'de "radyo yayınlarını ve ses kayıtlarını dinleme" başlığındaki "dinleme" (listening) ifadesi yerine 2020 DİAOÖÇ'de "anlama" (understanding) kelimesi kullanılmıştır. 2001 DİAOÖÇ'de C2 seviyesinde "C1'deki gibi" ifadesi hariç altı kazanıma yer verilmişken 2020 DİAOÖÇ'de kazanım sayısı on üçe çıkarılmıştır. C2 ve C1 seviyelerinde bir değişiklik olmamakla beraber B1 ve A2 seviyeleri, pek çok yeni kazanımla zenginleştirilmiş, A1 ve A1 öncesi seviyeleri için de birer kazanım tanımlanması suretiyle mevcut ölçek geliştirilmiştir.

- ✓ C2 seviyesi için hem 2001 DİAOÖÇ hem de 2020 DİAOÖÇ'de yeni bir kazanım tanımlanmamış, C1'deki kazanımlar korunmuştur.

- ✓ C1 seviyesinde 2001 DİAOÖÇ’de tanımlanan tek kazanım, 2020 DİAOÖÇ’nde tekrarlanmıştır. Ancak “konuşucu” (speakers) kelimesi yerine “insanlar” (people) sözcüğü kullanılmış, “sesli” (audio) ifadesi kaldırılmıştır.
- ✓ B2 seviyesi için 2001 DİAOÖÇ’de tanımlanan iki kazanımda geçen “konuşucu” (speakers), “radyo, ton” (tone) kelimeleri kaldırılmış ve “standart aksan” yerine “dil in standart formu” ifadesi getirilerek tekrarlanmıştır.
- ✓ B1seviyesi için 2001 DİAOÖÇ’de yer alan iki kazanımdan radyo kelimesi çıkartılmış, aynı zamanda mevcut tanımlayıcılardaki “konuşma” (speech) ifadesi ise “dil” (language) ile değiştirilerek 2020 DİAOÖÇ’e aktarılmış, bir yeni kazanım daha (konuşmanın yavaş ve anlaşılır olması koşuluyla hikâyelerdeki ve diğer anlatılardaki ana noktaları ve önemli ayrıntıları anlayabilme) eklenerek mevcut seviyedeki tanımlayıcılar zenginleştirilmiştir.
- ✓ A2 seviyesi için 2001 DİAOÖÇ’de yer alan bir kazanım, 2020 DİAOÖÇ’de korunmuş ve mevcut dil seviyesine dört kazanım daha eklenerek toplamda beş tanımlayıcı öngörülmüştür. Yeni kazanımlarda “kısa reklamlar, röportajlar, kısa yayınlar gibi kitle iletişim bağlamlarındaki çeşitli bilgilerin anlaşılması” üzerinde durulmuştur.
- ✓ A1 seviyesi için 2001 DİAOÖÇ’de herhangi bir kazanım öngörülmemişken 2020 DİAOÖÇ’de bir kazanım (yavaş ve anlaşılır bir şekilde seslendirilmesi koşuluyla, bilindik günlük konulardaki kısa kayıtlarda bulunan somut bilgileri anlayabilme) tanımlanmıştır.
- ✓ A1öncesi için 2020 DİAOÖÇ’de bir kazanım (basit, kısa kayıtlarda bulunan zaten bildikleri kelimeleri / işaretleri, isimleri ve sayıları anlayabilme) tanımlanmıştır.

1. Görsel-İşitsel Anlama

Bu bölümde yer alan TV, film ve video izleme bölümü, canlı ve kayıtlı video materyalinin yanı sıra filmleri de içerir. Ölçekte ayrıntıları, nüansları ve ima edilen anlamları, argo ve deyimse l söylemleri anlama gibi noktaların üzerinde durulmuştur.

Tablo 7

TV, Film ve Video İzleme

TV, Film ve Video Seyretme	
C2	Tanımlayıcısı yok; bkz. C1
C1	Argonun ve deyimisel kullanımın fazlaca yer aldığı filmleri anlayabilir. <i>Güncel programlar, röportajlar, tartışma programları ve sohbet programları gibi anlaşılması güç televizyon yayınlarında sunulan argümanları ayrıntılı olarak anlayabilir.</i> <i>Ölçünlü bir dilde veya alışılmış bir aksanla sunulması koşuluyla çoğu film, oyun ve TV programındaki nüansları ve ima edilen anlamları anlayabilir.</i>
B2	<i>Haber ve güncel olay programlarındaki tartışmaları ve tartışmaların en önemli noktalarını ayırt edebilir.</i> Çoğu TV haberini ve güncel olayları anlayabilir. Ölçünlü bir dil veya alışılmış bir aksanla konuşulduğunda belgeselleri, canlı yayın söyleşilerini, sohbet programlarını, tiyatroları ve filmlerin çoğunu anlayabilir.
B1	Konuşma nispeten yavaş ve anlaşılır olduğunda kişisel ilgi alanına ilişkin konuları içeren röportaj, kısa konferans ve haber bülteni gibi birçok TV programının büyük bir kısmını anlayabilir. Hikâyenin çoğunda görsellerin ve eylemlerin olduğu, anlaşılır ve basit bir dilin kullanıldığı birçok filmi takip edebilir. Yayın nispeten yavaş ve anlaşılır olduğunda, bilindik konulardaki TV programlarını ana hatlarıyla anlayabilir.
A2	Anlatımın görsellerle desteklendiği; olayları, kazaları vb. bildiren televizyon haberlerinin ana noktasını belirleyebilir. <i>Anlatımın görüntülerle desteklenmesi ve konuşmanın anlaşılır ve nispeten yavaş olması şartıyla bir filmin TV tanıtımını veya fragmanını veya bir filmde bir sahneyi takip ederek ele alınan konuları anlayabilir.</i>
A1	Televizyon haberlerinin konu değişimlerini takip edebilir ve ana içerik hakkında bir fikir oluşturabilir. <i>Görsel bilgileri ve genel bilgileri kullanarak bilindik kelimeleri / işaretleri ve söz öbeklerini anlayabilir ve haber özetlerinin manşetlerindeki konuları ve reklamlardaki birçok ürünü tanımlayabilir.</i>
A1	<i>Görsel bilgilerden ve ön bilgilerden yararlanarak bir video dokümanının konusunu</i>
Öncesi	<i>belirleyebilir.</i>

Tablo 7’de görüldüğü gibi 2001 DİAOÖÇ’de “görsel-işitsel anlama” başlığını taşıyan ölçekte “televizyon ve film” ifadelerine 2020 DİAOÖÇ’de “video” kelimesi de eklenmiştir. 2001 DİAOÖÇ’de “C2’deki C1 gibi ifadesi hariç” ayrı sekiz kazanım bulunurken 2020 DİAOÖÇ’de on dört kazanım bulunmaktadır. 2020 DİAOÖÇ’de C1 seviyesi kazanımlarında ciddi bir artışın olduğu tespit edilmiştir.

- ✓ C2 seviyesi için hem 2001 DİAOÖÇ’de hem de 2020 DİAOÖÇ’de yeni bir kazanım öngörülmemiş, C1’deki kazanımlar gibi olduğu ifade edilmiştir.
- ✓ C1 seviyesi için 2001 DİAOÖÇ’de yer alan bir kazanım 2020 DİAOÖÇ’de aynen korunmuş, ayrıca mevcut kazanıma iki yeni kazanım daha eklenerek

sayı üçe çıkarılmıştır. Yeni kazanımlarda “farklı TV formatlarındaki konuşmaların, örtük anlamların, nüansların anlaşılması” üzerinde durulmuştur.

- ✓ B2 seviyesi için 2001 DİAOÖÇ’de iki kazanım belirlenmişken 2020 DİAOÖÇ’de yeni bir kazanım eklenerek bu sayı üçe çıkarılmıştır. Tekrarlanan kazanımda “standart aksan” (standard dialect) yerine “ölçünlü bir dil veya bilindik aksan” (standard form of the language or a familiar variety) ifadesi kullanılmış, ayrıca kazanımlara “belgesel” (documentary) sözcüğü de eklenmiştir. Yeni kazanımlarda “haberlerin ve canlı yayın söyleşilerinin en önemli noktalarını anlama” üzerinde durulmuştur.
- ✓ B1 seviyesi için 2001 DİAOÖÇ’de bulunan üç kazanım, aynı şekliyle 2020 DİAOÖÇ’de tekrarlanmıştır.
- ✓ A2 seviyesi için 2001 DİAOÖÇ’de iki kazanım tanımlanmışken 2020 DİAOÖÇ’de yeni bir kazanım eklenmesi suretiyle bu sayı üçe çıkarılmıştır. Yeni kazanımda “film fragmanının veya reklamda ele alınan konunun anlaşılması” üzerinde durulmuştur.
- ✓ A1 seviyesi için 2001 DİAOÖÇ’de herhangi bir kazanım yer almamasına rağmen mevcut seviye için 2020 DİAOÖÇ’de yeni bir kazanım tanımlanmıştır. Burada “görsellerle desteklenen yayınlardaki bazı basit kelimelerin anlaşılması” amaçlanmıştır.
- ✓ A1 öncesi için 2020 DİAOÖÇ’de bir kazanım tanımlanmış ve mevcut kazanımda “görseller ve ön bilgilerden yararlanma” üzerinde durulmuştur.

Tablo 8

Kazanımların ölçeklere göre dağılımı

	2020 DİAOÖÇ								2001 DİAOÖÇ						
	Pre A1	A1	A2	B1	B2	C1	C2		A1	A2	B1	B2	C1	C2	
Sözlü Anlama															
1.Ö	3	2	2	2	3	3	1	16	1	2	2	3	3	1	12
2.Ö	-	2	3	2	4	2	1	14	-	1	1	2	1	-	5
3.Ö	-	1	3	5	5	1	3	18	-	-	2	1	1	1	5
4.Ö	1	3	5	3	2	2	-	16	1	2	2	1	2	-	8
5.Ö	1	1	5	3	2	1	-	13	-	1	2	2	1	-	6
Görsel-İşitsel Anlama															
1.Ö	1	1	3	3	3	3	-	13	-	2	3	2	1	-	8
T	91								44						

Değerlendirmeye “C2’deki gibi” kazanımları dâhil edilmemiştir.

Tablo 8’de görüldüğü gibi 2001 DİAOÖÇ ‘de toplam kazanım sayısı “44” iken 2020 DİAOÖÇ’de “91” olarak belirlenmiş, kazanım sayıları arasında ciddi farklar bulunduğu tespit edilmiştir. 2001 DİAOÖÇ’de “dinleme anlama, genel” ölçeğinde on iki, “ana dili konuşurları arasında geçen konuşmayı dinleme” ölçeğinde “beş”, “canlı bir izleyici kitlesinin üyesi olarak dinleme” ölçeğinde “beş”, “duyuruları ve talimatları dinleme” ölçeğinde “sekiz”, “radyo yayınlarını (işitsel kitle iletişim araçlarını veya işaretlerini) ve ses kayıtlarını dinleme” ölçeğinde “altı” ve “televizyon ve film seyretme” ölçeğinde ise “sekiz” kazanım tanımlanmıştır. 2020 DİAOÖÇ’de “sözlü anlama” başlığı altında yer alan “genel sözlü anlama” ölçeğinde “on altı”, “diğer insanlar arasındaki diyalogu anlama” ölçeğinde “on dört”, “canlı bir izleyici kitlesinin üyesi olarak anlama” ölçeğinde “on sekiz”, “duyuruları ve talimatları anlama” ölçeğinde “on altı”, “işitsel kitle iletişim araçlarını (veya işaretlerini) ve kayıtları anlama” ölçeğinde “on üç”, “TV, film ve video seyretme” ölçeğinde ise “on üç” kazanıma yer verilmiştir.

İncelenen 2020 DİAOÖÇ’de eski tanımlayıcıların bazılarının çağın şartlarına koşut olarak güncellendiği, ölçeklerdeki dil seviyelerinin çoğuna yeni kazanımlar eklendiği, dolayısıyla da dinleme kazanımlarının daha anlaşılır bir biçimde düzenlendiği ve zenginleştirildiği tespit edilmiştir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

İnsanlar arası iletişim ihtiyacının ve imkânlarının arttığı günümüz dünyasında dil öğrenimine rağbet çoğalmıştır. Avrupa Birliği ülkelerinde farklı dil, kültür ve milliyetteki insanları “ortak bir bilinçle bir arada tutabilmek için” kullanılabilecek en önemli araçlardan biri hiç şüphesiz çok dillilik düşüncesine hizmet edebilecek nitelikli ve zengin öğrenme olanaklarını barındıran bir dil öğretimidir. Bu amaçla benimsenen dil politikalarına ve yaklaşımlarına uygun olarak dil öğretiminin de modern yöntemlerle gerçekleştirilebilmesi için köklü değişiklikler getirilerek 2001 tarihinde “Diller için Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi” yayımlanmıştır. “Öneriler çerçevesi; eğitim yöneticilerine, ders kitabı yazarlarına, öğretmenlere, öğretmen yetiştirenlere, sınav sunucularına vb. malzemeler sunmaktadır” (CEFR, 2001, s. 11). Özel bir bağlamda Avrupa toplumu için hazırlanan CEFR, dil öğretimine getirdiği çağdaş soluk sebebiyle zamanla dünyanın pek çok ülkesinde benimsenerek küresel bir düzlemde varlık sahası bulmuştur.

Türkiye’nin jeopolitik konumu, geçmişten günümüze Türkçeye rağbeti sürekli kılmıştır. Özellikle Türk cumhuriyetleriyle artan ilişkiler, farklı ülkelerden gelip öğrenim görmek isteyen öğrenciler, Suriyeli ve Afgan veya Orta

Doğu’nun değişik bölgelerinden gelen sığınmacılar ve Türkiye’nin dünya sahnesinde tanınırlığının artması gibi çeşitli nedenlerden dolayı Türkiye giderek cazibe merkezi bir ülke hâline gelmektedir. TÖMER, Yunus Emre Enstitüsü, Maarif Vakfı okulları gibi pek çok kurum ve kuruluş vasıtasıyla hem yurt içinde hem de yurt dışında (Çelik, 2018) Türkçe yabancı dil olarak öğretilmekte, aynı zamanda Türkçe öğrenmek isteyenlerin sayısı da gün geçtikçe artmaktadır. Dolayısıyla Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminin dünyadaki modern gelişmelere koşut olarak geliştirilmesi elzemdir. Çağın ihtiyaçlarına cevap verebilmek amacıyla geliştirilen 2020 Diller için Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi’nin geliştirilip yenilenen biçiminden yararlanılması Türkçe öğretimine de katkı sağlayacaktır.

İlk olarak 2001 yılında hazırlanan “Diller için Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi”, 2018 yılında çeşitli eklemeler ve güncellemeler yapılarak “Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment Companion Volume With New Descriptors Provisional Edition” ismiyle çevrimiçi olarak hazırlanmıştır. Daha sonra 2020 yılında yeniden düzenlenerek “Diller için Avrupa Öneriler Çerçevesi: Öğrenme, Öğretme, Değerlendirme” adıyla bu kez hem çevrimiçi hem de basılı olarak yayımlanmıştır. Henüz Türkçeye çevrilmeyen 2020 DİAOÖÇ’de daha önce (CEFR, 2001) A1, A2, B1, B2, C1, C2 olarak belirlenen dil seviyelerine doğan ihtiyaç sonucu A1 öncesi (Pre-A1) de dâhil edilmiş, programda günümüz şartlarına uygun çeşitli güncellemelere başvurulmuş ve ortak dil seviyelerine yeni kazanımlar tanımlanmıştır.

Alanyazın incelendiğinde 2018-2020 tarihli Diller için Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi Metinleri’nde dinleme becerisinin incelendiği bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Bu çalışmada 2020 DİAOÖÇ’de yer alan dinleme becerisine yönelik ölçekler ve kazanımlar 2001 DİAOÖÇ ile karşılaştırılarak incelenmiş, yapılan değişiklikler tespit edilerek dikkatlere sunulmuştur.

2020 DİAOÖÇ’de “anlama” üst başlığı içinde yer alan “anlama etkinlikleri”, “sözlü anlama” ve “görsel- işitsel anlama” olmak üzere iki alt bölüme ayrılmıştır. “Sözlü anlama” başlığı altında “genel sözlü anlama, diğer insanlar arasındaki konuşmayı anlama, canlı bir seyirci kitlesinin bir üyesi olarak anlama, duyuru ve talimatları anlama ve işitsel kitle iletişim araçlarını (veya işaretlerini) ve kayıtları anlama” olmak üzere beş alt bölüm bulunmaktadır. “Görsel-ışitsel anlama” başlığı altında ise “TV, film ve video seyretme” ölçeği bulunmaktadır. 2001 DİAOÖÇ ile karşılaştırıldığında ölçek sayısının aynı olmasına karşın başlıklardaki bazı ifadelerin çağın ihtiyaçlarına uygun olarak (anlama, diğer insanlar, işaretler) güncellendiği tespit edilmiştir. 2001

DİAOÖÇ’de “dinleme” bölümünde kazanım sayısı otuz altı ve görsel- işitsel dinleme başlığında sekiz olmak üzere, toplamda kırk dört iken 2020 DİAOÖÇ’de “sözlü anlama” başlığında yetmiş sekiz, görsel-işitsel anlama başlığında on üç, toplamda doksan bir kazanım olarak belirlenmiştir. 2020 DİAOÖÇ’ye toplamda kırk yedi yeni kazanım eklenerek tanımlayıcı sayısı artırılmıştır.

“Genel Sözlü Anlama” bölümü, hem kazanım sayısı hem de ölçek özellikleri bakımından iki programın en benzer olduğu başlıktır. 2001 DİAOÖÇ’de “genel dinleme, anlama” başlığı yerine 2020 DİAOÖÇ’de “genel sözlü anlama” başlığına yer verilmiştir. 2001 DİAOÖÇ’de bu ölçekte on iki kazanım bulunurken bu sayı, 2020 DİAOÖÇ’de on altıya çıkarılmıştır. C2, C1, B2, B1 ve A2 dil seviyeleri için 2001 DİAOÖÇ’de yer alan kazanımlar 2020 DİAOÖÇ’de aynen tekrarlanmıştır. A1 seviyesi için 2001 DİAOÖÇ’de tek kazanım tanımlanmışken 2020 DİAOÖÇ’de bu sayı yeni bir tanımlayıcı eklenmesi marifetiyle ikiye çıkartılmıştır. Ölçeğin en dikkat çekici özelliği A1 öncesi dil seviyesi için tam üç yeni kazanıma yer verilmiş olmasıdır. Bu yeni kazanımlarda “görsellerden ve beden dilinden faydalanmanın” üzerinde durulmuştur.

“Diğer İnsanlar Arasındaki Diyalogu Anlama” ölçeğinde 2001 DİAOÖÇ’de “anadili konuşurları” yerine 2020 DİAOÖÇ’de bulunan “diğer insanlar arasında” ifadesinin kullanıldığı görülmektedir. Eklenen yeni kazanımlarda gayri resmi konuşmalardaki kronolojik sıralamayı takip edebilme, insanların hemfikir olup olmadığı hususların belirlenebilmesi gibi unsurlar ele alınmıştır. 2001 DİAOÖÇ’de herhangi bir kazanım tanımlanmamış olan C2 ve A1 seviyelerine 2020 DİAOÖÇ’de yeni kazanımlar eklenmiştir. C1, B2, B1 ve A2 seviyeleri için de yeni kazanımlar tanımlanmıştır. Yalnızca A1 öncesi seviye için herhangi bir kazanım öngörülmemiştir.

“Canlı Bir İzleyici Kitlesinin Üyesi Olarak Anlama” başlığında C2 (2), B2 (4), B1 (3) seviyeleri için mevcut kazanımlara yenileri eklenmiş, 2001 DİAOÖÇ’de beş olan kazanım sayısı 2020 DİAOÖÇ’de on sekize çıkarılmıştır. Altı ölçek arasında en fazla kazanıma sahip olanı bu ölçektir. Eklenen yeni kazanımlarda bağlantıların veya sezdirimlerin belirgin olmadığı durumlarda bile uygun çıkarımlar yapabilme ve bir sunumda şakaların veya imaların amacını, karmaşık düşünce dizisini anlayabilme, konuşmanın ana fikirleri ve yardımcı fikirlerini ayırt edebilme, konuşmaları özetleyebilme gibi hususların üzerinde durulmuştur. 2001 DİAOÖÇ’de A2 ve A1 seviyelerinde herhangi bir kazanım bulunmazken mevcut seviyelere 2020 DİAOÖÇ’de çeşitli kazanımlar tanımlanmıştır. C1 seviyesi için 2001 DİAOÖÇ’de tanımlanan kazanımlar 2020

DİAOÖÇ'de aynen korunmuş, A1 öncesi seviyesi içinse herhangi bir kazanım tanımlanmamıştır.

“Duyuruları ve Talimatları Anlama” bölümünde 2001 DİAOÖÇ'de sekiz kazanım belirlenmişken 2020 DİAOÖÇ'de bu sayı on altıya çıkarılmıştır. Eklenen kazanımlarda ayrıntılı yol/yönerge takibi ile çeşitli anonsların, günlük aktivitelerle ilgili talimatların, basit duyuruların, saatler / sayılar ve tarihlerle ilgili temel talimatların anlaşılması vb. üzerinde durulmuştur. B2, B1, A2 ve A1 seviyelerinde belirgin bir kazanım artışı olmuştur. C1 seviyesi için 2001 DİAOÖÇ'de yer alan kazanımlar, 2020 DİAOÖÇ'de aynen korunmuştur. Ayrıca A1 öncesi seviyesi için de yeni bir kazanım tanımlanmıştır.

“İşitsel Kitle İletişim Araçlarını (veya İşaretli) ve Kayıtları Anlama” ölçeği, gelişen teknolojiye koşut olarak “işaretleri” de kapsayacak şekilde güncellenmiştir. Toplam kazanım sayısı 2001 DİAOÖÇ'de altı iken bu sayı 2020 DİAOÖÇ'de yeni kazanımların eklenmesiyle on üçe çıkarılmıştır. Eklenen kazanımlarda kısa reklamlar, röportajlar, kısa yayınlar gibi kitle iletişim bağlamlarındaki çeşitli bilgilerin anlaşılması üzerinde durulmuştur. 2001 DİAOÖÇ'de olduğu gibi 2020 DİAOÖÇ'de de C2 seviyesi için tanımlayıcı öngörülmemiş, C1 ve B2 seviyeleri için 2001 DİAOÖÇ'de tanımlanan kazanımlar 2020 DİAOÖÇ'de aynen tekrarlanmıştır. A2 seviyesine 4 kazanım daha eklenerek zenginleştirilmiştir. Ayrıca 2001 DİAOÖÇ'de tanımlayıcısı bulunmayan A1 seviyesi ve A1 öncesi seviyeleri içinse yeni bir tanımlayıcıya yer verilmiştir.

“Görsel-İşitsel Anlama” başlığı altında yer alan **“TV, Film ve Video İzleme”** bölümünde 2001 DİAOÖÇ'de sekiz kazanım öngörülmüşken 2020 DİAOÖÇ'de bu sayı on üçe yükselmiştir. Eklenen kazanımlarda farklı TV formatlarındaki konuşmaların, örtük anlamların, nüansların, haber ve canlı yayın söyleşilerinin en önemli noktalarının, film fragmanı veya reklamlarda ele alınan konuların anlaşılması üzerinde durulmuştur. C2 seviyesi için 2001 DİAOÖÇ'de tanımlanan kazanımlar, 2020 DİAOÖÇ'de aynen korunmuştur. C1, B2, A1 seviyeleri için 2001 DİAOÖÇ'de var olan kazanımlara, 2020 DİAOÖÇ'de yeni kazanımlar eklenmiştir. B1 seviyesi için 2001 DİAOÖÇ'de belirlenmiş olan kazanımlar, 2020 DİAOÖÇ'de aynen korunmuştur. A1 seviyesi için 2001 DİAOÖÇ'de hiçbir kazanıma yer verilmemişken 2020 DİAOÖÇ'de yeni bir kazanım oluşturulmuştur. Ayrıca A1 öncesi için de bir kazanım tanımlanmıştır.

2001 DİAOÖÇ'de toplam kazanım sayısı, 44 iken 2020 DİAOÖÇ'de tüm ölçeklerde kazanım sayısı artarak 91 kazanıma ulaşmıştır. İki çerçeve metin karşılaştırıldığında kazanım sayısı arasında en fazla farkın canlı bir izleyici

kitlesinin üyesi olarak anlama ölçeğinde, en az farkın ise genel sözlü anlama ölçeğinde yer aldığı tespit edilmiştir.

2020 Diller için Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi, zenginleştirilerek yenilenen çok dilliliğe, çok kültürlülüğe duyarlı içeriğiyle modern dil öğretimi için yeni olanaklar sunmaktadır. Çerçeve Metin’de temel dil becerilerinden olan dinlemenin geliştirilmesi için ölçeklerde dil yeterlilik seviyeleri düzeyinde çeşitli güncellemeler yapılmıştır. Bu bilgiler doğrultusunda 2020 DİAOÖÇ’de yer alan dinleme becerisine yönelik düzenlemelerden Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde faydalanılmasının dil öğretiminin niteliğine katkı sağlayabileceği düşünülmektedir.

Bu araştırma kapsamında incelenen 2020 Diller için Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi’nde (CEFR, 2020) yer alan dinleme becerisi ölçek ve kazanımlarındaki güncellemelerin Türkçenin yabancı dil olarak öğretimine yansıtılabilmesi amacıyla bazı çalışmalar yapılabilir:

- ✓ Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi programlarında 2020 DİAOÖÇ’de yer alan yenilikler doğrultusunda güncellemeler yapılabilir.
- ✓ Dil öğretim materyallerinin hazırlanışında 2020 DİAOÖÇ’de bulunan dinlemeye yönelik ölçek, dil seviyeleri ve kazanımlarındaki değişikliklere uygun düzenlemelere başvurulabilir.
- ✓ Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminin yapıldığı kurumlarda eğitim-öğretim faaliyetleri ve etkinliklerine 2020 DİAOÖÇ’ye duyarlı olarak A1 öncesi seviyesi eklenebilir.
- ✓ Öğreticiler, 2020 DİAOÖÇ’deki dinleme ölçeklerine ve kazanımlarına uygun etkinlikleri ders işleyiş süreçlerine dâhil edebilirler.

KAYNAKÇA / REFERENCES

- Aktaş, Ş. & Gündüz, O. (2004). *Yazılı ve Sözlü Anlatım Kompozisyon Sanatı* (5. Baskı). Akçağ Yayınları.
- Arıcı, A. F. (2008). İhmal edilen bir dil becerisi: Dinleme. *Çoluk Çocuk Dergisi*, 35-38.
- Bayyurt, Y. & Yaylı, D. (2014). Giriş. D. Yaylı, Y. Bayyurt (Ed.), *Yabancılar Türkçe Öğretimi: Politika Yöntem ve Beceriler* içinde (s.1-4). (3. Baskı). Anı Yayıncılık.

- Büyükikiz, K. (2019). Yabancı dil olarak türkçe öğretimi. A. Güzel, H. Karatay (Ed.), *Türkçe Öğretimi El Kitabı* içinde (s.615-633). (3. Baskı). Pegem Akademi.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. A., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2016). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. (21. Baskı). Pegem Akademi Yayıncılık.
- Coşkun, O., Duran, G., Aslan, E. & Kuşçu, E., (2011). Avrupa Birliği ortak başvuru metni obm çerçevesinde yapılacak yabancı dil türkçe öğretimi çalışmalarında düzey içeriklerinde ortaklık. Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, *Uluslararası Türkçe Eğitimi Sempozyumu*, s.528-543.
- Council of Europe. (2001). *Common European Framework of Reference for language learning and teaching*. Cambridge University Press.
- Council of Europe. (2020). *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment, Companion Volume*. <https://rm.coe.int/common-european-framework-of-reference-for-languages-learning-teaching/16809ea0d4>, Erişim tarihi: 25.01.2021
- Çelik, M. E. (2018). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde otantiklik ve otantik materyallerden yararlanma. *21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum Eğitim Bilimleri ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(21), 791-806.
- Çelik, N. & Başutku, S. (2020). 2018 (CEFR) diller için avrupa ortak öneriler çerçevesi yeni açıklamalar metninde okuma becerisine yönelik incelemeler. *Aydın Tömer Dil Dergisi*, 5(1), 91-118.
- Demirel, Ö. (2003) *Yabancı Dil Öğretimi*. Pegem Yayıncılık.
- Erdem, M. D., Gün, M., Şengül, M. & Şimşek, R. (2015). Yabancılar Türkçe öğretiminde kullanılan okuma metinlerinin öğretim elemanlarınca diller için avrupa ortak başvuru metni ve işlevsel metin özellikleri kapsamında 141 değerlendirilmesi. *Turkish Studies International Periodical for The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 10(3), 455-476.
- Eurydice Report (2017). *Key Data on Eurydice Report Teaching Languages at School in Europe*. European Commission. <https://www.eurydice.si/publika-cije/Key-Data-on-Teaching-Languages-at-School-in-Europe-2017-EN.pdf?t=1554834232>, Erişim tarihi: 22.02.2021.

- Fişekçioğlu, A. (2019). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde diller için avrupa ortak öneriler çerçevesi ölçütlerine göre türk kültürü tanımlayıcılarının oluşturulması: B1 dil düzeyi model önerisi. *Motif Akademi Halk Bilim Dergisi*, 12(27), 871-893.
- Güzel, A. & Barın, E. (2013). *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi*. Akçağ Yayınları.
- Merriam, B., S. (1988). *Case Study Research In Education: A Qualitative Approach*. Jossey-Bass.
- O'Malley, J. M. & Chamot A. U. (1990). *Learning Strategies in Second Language Acquisition*. Cambridge University Press.
- Sarıbaş, M. (2014). *Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Metnine Göre Yabancılar Türkçe Öğretiminde A1-A2-B1-B2 Seviyesinde Okuma Etkinlikleri ve Örnekler*. Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Tanrıkulu, L. & Şıhanlıoğlu, Ö. (2019). 2018 (CEFR) diller için Avrupa ortak öneriler çerçevesi yeni açıklamalar metninde konuşma becerisinin incelenmesi. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 7(4), 212-224.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2016). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. (10. Baskı). Seçkin Yayınları.

EXTENDED ABSTRACT

Purpose: The aim of this research is to examine the scales, acquisitions and comprehension strategies in the European Common Recommendations Framework for Languages published in print in 2020, and in this context, to examine the innovations that emerged by comparing with the 2001 Common European Framework of Reference for Languages. It is reflected in the teaching.

Method: Document analysis technique was used in the study, which was carried out with a single interlocking pattern of qualitative research methods. Case study is one of the types of systematic patterns (Merriam, 1988) that includes steps such as collecting and organizing information, interpreting and reaching research findings, and it is used to make detailed descriptions about a situation and to understand that situation as it exists (Büyükoztürk et al.2016, p. 264). Document analysis “covers the analysis of written materials containing information about the facts and events aimed to be investigated” (Yıldırım & Şimşek, 2013, p. 217).

Findings and Conclusion: The general verbal comprehension section is the title in which the two programs are the most similar in terms of both the number of objectives and the scale features. In 2001 CEFR, instead of "general listening, comprehension" title, in 2020 CEFR, "general verbal comprehension" title was included. While there were twelve achievements in this scale in the 2001 CEFR, this number was increased to sixteen in the 2020 CEFR. For the language levels C2, C1, B2, B1 and A2, the acquisitions included in the 2001 CEFR were exactly repeated in the 2020 CEFR. While a single achievement was defined in 2001 CEFR for A1 level, this number was increased to two in 2020 CEFR by adding a new descriptor. The most striking feature of the scale is that it includes exactly three new acquisitions for the pre-A1 language level. In these new achievements, "using visuals and body language" has been emphasized. In the Understanding of Dialogue Between Other People scale, it is seen that the expression "among other people" in the 2020 CEFR is used instead of "native speakers" in the 2001 CEFR. In the new acquisitions added, factors such as following the chronological order in informal speeches and determining whether people agree or not are discussed. New gains were added to C2 and A1 levels for which no gains were defined in 2001 CEFR. New gains are also defined for C1, B2, B1 and A2 levels. No gain is envisaged for the pre-A1 level alone. New ones were added to the existing gains for C2 (2), B2 (4), B1 (3) levels under the title of Understanding as a Member of a Live Audience, and the number of achievements, which was five in the 2001 CEFR, was increased to eighteen in the 2020 CEFR. This scale has the most gain among the six scales. In the new acquisitions, issues such as making appropriate inferences even in cases where connections or implications are not obvious, and understanding the purpose of jokes or implications in a presentation, the complex thought sequence, distinguishing the main ideas and auxiliary ideas of the speech, and summarizing the conversations are emphasized. While there were no gains at A2 and A1 levels in 2001 CEFR, various gains were defined in the 2020 CEFR. For C1 level, the gains defined in 2001 CEFR were preserved exactly in 2020 CEFR, and no gains were defined for pre-A1 level. While eight gains were determined in 2001 CEFR in the section of understanding announcements and instructions, this number was increased to sixteen in 2020 CEFR. In the added acquisitions, detailed path / instruction follow-up, various announcements, instructions about daily activities, simple announcements, basic instructions about hours / numbers and dates, etc. It is emphasized. There was a significant increase in gain at B2, B1, A2 and A1 levels. For C1 level, the gains in 2001 CEFR have been preserved in 2020 CEFR. In addition, a new gain has been defined for the pre-A1 level. The Scale of Understanding Auditory Mass Media (or Marked) and Records has been updated to include "signs" in parallel with developing technology. While the total number of achievements was six in

2001 CEFR, this number was increased to thirteen with the addition of new gains in the 2020 CEFR. In the added acquisitions, understanding of various information in mass communication contexts such as short advertisements, interviews, and short publications was emphasized. As in the 2001 CEFR, the descriptive for the C2 level was not envisaged for the C2 level, the achievements defined in the 2001 CEFR for the C1 and B2 levels. The same was repeated. It has been enriched by adding 4 more gains to A2 level. In addition, in 2001 CEFR, a new descriptor was included for A1 level and pre-A1 levels, which did not have a descriptor. While eight gains were envisaged in 2001 CEFR in the TV, film and video viewing section under the title of audio-visual comprehension, this number increased to thirteen in the 2020 CEFR. In the added acquisitions, it was focused on understanding the most important points of speeches in different TV formats, latent meanings, nuances, news and live broadcast interviews, and the topics covered in the movie trailer or advertisements. For C2 level, the gains defined in 2001 CEFR have been preserved in 2020 CEFR. For C1, B2, A1 levels, new gains have been added to the achievements in 2001 CEFR, in 2020 CEFR. For B1 level, the gains determined in 2001 CEFR were preserved exactly in the 2020 CEFR. While no achievement was included in the 2001 CEFR for A1 level, a new achievement was created in the 2020 CEFR. In addition, an outcome has been defined for pre-A1. While the total number of gains was 44 in 2001 CEFR, the number of gains in all scales increased in 2020 CEFR and reached 91. When the two frame texts were compared, it was determined that the greatest difference between the number of acquisitions was in the comprehension scale as a member of a live audience, and the least difference was in the general verbal comprehension scale.